

**UCHWAŁA NR XVI/262/15
RADY MIASTA TYCHY**

z dnia 26 listopada 2015 r.

**w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2016-2018
w mieście Tychy”**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 05 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015r., poz. 1445 ze zm.) w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r., poz. 332 ze zm.) na wniosek Prezydenta Miasta Tychy, po zaopiniowaniu przez Komisję Oświaty i Spraw Społecznych oraz przez Komisję Finansów Publicznych

Rada Miasta Tychy uchwała:

§ 1

Przyjąć „Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2016 – 2018 w mieście Tychy”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Tychy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2016r.

Przewodniczący Rady
Miasta Tychy

mgr Maciej Gramatyka

Załącznik do uchwały
Nr XVI/262/15
Rady Miasta Tychy
z dnia 26 listopada 2015r.

RODZINA ZASTĘPCZA

MIŁOŚĆ PRAWDZIWA

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
w Mieście Tychy
na lata 2016 – 2018**

Spis treści:

Wstęp	3
I. System pieczy zastępczej w Mieście Tychy	4
1.1. Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	4
1.2 Rodziny zastępcze	5
1.3 Piecza instytucjonalna	9
1.4 Formy kontynuowania pieczy nad pełnoletnimi wychowankami	12
II. Ewaluacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Tychy w latach 2013-2015	14
III. Cel główny i cele szczegółowe Programu	15
Zakończenie.....	19

Wstęp

Zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej należą do zadań własnych powiatu. Na terenie Miasta Tychy zadania związane z pieczą zastępczą realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, a w nim Dział Pieczy Zastępczej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Tychy z dnia 10 października 2011 roku Nr 0050/208a/2011. pełni również funkcję Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Dział Pieczy Zastępczej odpowiada m.in. za tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie, organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, zapewnienie wymagającym tego dzieciom opieki i wychowania w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Powiat finansuje świadczenia na rzecz rodzin zastępczych, wynagrodzenie zawodowych rodzin zastępczych; pokrywa koszty utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych również na terenie innego powiatu; pokrywa pełne koszty utrzymania, w tym remonty i inwestycje w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na swoim terenie. Ponadto powiat finansuje wszystkie świadczenia związane z usamodzielnianiem się pełnoletnich osób opuszczających pieczę zastępczą lub inne instytucje wychowawcze. Powiat sprawuje zatem w systemie opieki zastępczej funkcje organizacyjne, wspierające, administracyjne i kontrolne.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej został opracowany w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 ze zm.). Jednym z zadań powiatu jest opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

W niniejszym programie został przedstawiony system pieczy zastępczej w Mieście Tychy, obrazujący funkcjonowanie form pieczy zastępczej typu rodzinnego i instytucjonalnego. Poza tym w diagnozie zwrócono uwagę na problematykę usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej oraz wskazano instytucjonalne i osobowe zasoby wsparcia i pomocy dla dzieci i rodzin zamieszkujących Miasto Tychy.

W kolejnych częściach Programu zostały określone kierunki działań, które przyczynią się do dalszego rozwoju systemu pieczy zastępczej w Mieście Tychy.

Program zawiera również zagadnienia dotyczące ewaluacji i monitoringu pozwalające na dokonanie oceny skuteczności celów i planowanych kierunków zmian.

W Programie ustalono limit rodzin zastępczych na lata 2016-2018, który może podlegać zmianie w miarę możliwości finansowych Powiatu oraz potrzeb w tym zakresie.

I. System pieczy zastępczej w Mieście Tychy

System pieczy zastępczej oraz zagadnień z nim związanych w Mieście Tychy pokazano w oparciu o dane z lat 2013 – 2015, m.in. w zakresie liczby rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających.

1.1. Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Zagadnienia pomocy dzieciom pozbawionym opieki ze strony rodziców oraz wsparcie rodzin mieszczą się w zakresie działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w Dziale Pieczy Zastępczej. W Dziale tym utworzono stanowiska koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Podstawowym zadaniem koordynatorów jest pomoc rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich funkcji oraz dziecku z tej rodziny poprzez:

- poradnictwo rodzinne,
- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

Podstawową zasadą pracy Działu Pieczy Zastępczej jest podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- wychowania w rodzinie, a w przypadku wychowania dziecka poza rodziną zapewnienia mu zgodnie z jego potrzebami opieki i wychowania w rodzinnych formach opieki zastępczej,

- zapewnienia stabilnego środowiska wychowawczego,
- utrzymywania osobistych kontaktów z rodziną,
- powrotu do rodziny naturalnej,
- ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka,
- praktyk religijnych zgodnych z wolą rodziców i potrzebami dziecka, traktowania w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej,
- kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i indywidualności oraz zabawy i wypoczynku,
- pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia,
- dostępu do informacji,
- wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą,
- ochrony przed poniżającym traktowaniem.

1.2 Rodziny zastępcze

Formą rodzinnej opieki nad dzieckiem jest rodzina zastępcza. Głównym zadaniem rodziny zastępczej, nad wypełnianiem którego czuwa koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, jest zapewnienie właściwych warunków wychowania i rozwoju dziecku pozbawionemu szansy wychowania w rodzinie biologicznej z terenu Miasta Tychy. Liczbę rodzin zastępczych w w okresie 2013-2015 przedstawia Tabela Nr 1.

Tabela Nr 1. Liczba rodzin zastępczych na terenie Miasta Tychy w latach 2013-2015.

L.p.		2013		2014		Stan na dzień 30.09. 2015	
		<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba dzieci</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba dzieci</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba dzieci</i>
1.	Miasto Tychy	158	237	163	230	159	227

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, pomimo zmiany ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która zakłada pracę z rodzinami biologicznymi, a także zatrudnienie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych oraz zobowiązuje gminy do pokrywania części kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, utrzymuje się na względnie stałym poziomie.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- spokrewniona,
- niezawodowa,
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;

2) rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze spokrewnione tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka - czyli dziadkowie i rodzeństwo dziecka. Natomiast rodziny zawodowe lub niezawodowe tworzą małżonkowie lub osoba, nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka – tj. ciotki, wujkowie, kuzynowie oraz inne osoby spokrewnione w dalszej niż pierwsza linia; do tej grupy zalicza się również wszystkich rodziców zastępczych niespokrewnionych z dzieckiem. Podział rodzin zastępczych ze względu na rodzaj rodzin, przedstawia Tabela Nr 2.

Tabela Nr 2. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem, niezawodowych i zawodowych na terenie Miasta Tychy w latach 2013-2015.

Lp.	Rodzaje rodzin zastępczych i ich liczba	2013		2014		Stan na 30.09.2015	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Spokrewnione z dzieckiem	114	132	118	137	116	145
2.	Niezawodowe	39	57	40	59	38	62
3.	Zawodowe	-	-	-	-	1	2
4.	Zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego	5	48	5	34	4	18
RAZEM		158	237	163	230	159	227

Z tabeli widać, że liczba rodzin zastępczych spokrewnionych jest dużo wyższa w stosunku do liczby rodzin zastępczych niezawodowych. Analogicznie większa jest również liczba dzieci w rodzinach spokrewnionych. Wynika to z faktu, iż w większości przypadków dzieci umieszczane są w rodzinach zastępczych u dziadków lub rodzeństwa a w dalszej kolejności wśród krewnych i obcych dziecku.

Do prawidłowego funkcjonowania rodzin zastępczych i wychowanków usamodzielnionych kontynuujących naukę, niezbędna jest pomoc pieniężna. Tabela Nr 3 przedstawia kwoty świadczeń pieniężnych wypłaconych dla rodzin zastępczych w latach 2013-2015.

Tabela Nr 3. Świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych wypłacone w latach 2013-2015.

Lp.	Rodzaje przyznanych świadczeń	2013		2014		Stan na dzień 30.09.2015	
		Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
1.	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	2.607	2.085.609,00 zł	2.642	2.131.486,00 zł	2.723	2.178.325,76 zł
2.	Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami dziecka przyjmowanego do rodziny zastępczej	56	51.265,00 zł	32	33.150,00 zł	22	21.014,42 zł
3.	Pomoc na usamodzielnienie	5	21.173,00 zł	7	34.623,00 zł	2	6.441,00 zł
4.	Pomoc na zagospodarowanie	5	10.902,00 zł	6	8.999,00 zł	5	7.500,00 zł
5.	Pomoc na kontynuowanie nauki	414	185.198,00 zł	453	218.246,00 zł	371	184.557,21 zł
RAZEM:		3.087	2.354.147,00 zł	3.140	2.426.504,00 zł	3.123	2.397.838,39 zł

Do 30.09.2015r. w Mieście Tychy funkcjonuje 5 rodzin zastępczych zawodowych. Spośród nich 1 to rodzina zawodowa wielodzietna - dla 3 dzieci, pozostałe 4 rodziny zastępcze zawodowe pełnią funkcję pogotowia rodzinnego.

Z przeprowadzonej diagnozy potrzeb tworzenia rodzin zastępczych wynika, że w Mieście Tychy wg stanu na dzień 30 września 2015r. są 2 rodziny zastępcze spełniające warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Po odbyciu szkolenia i uzyskaniu kwalifikacji będzie możliwość przekształcenia ich w rodziny zastępcze zawodowe.

Dodatkowo Miasto Tychy finansuje wynagrodzenie dla zawodowych rodzin zastępczych zamieszkujących poza granicami Miasta a wychowujących dzieci pochodzące z Tychów.

Jest to 1 rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna - dla 1 dziecka, rodzina zawodowa wielodzietna - dla 3 dzieci oraz 2 rodziny zawodowe - każda dla 1 dziecka.

1.3 Piecza instytucjonalna

Dziecko, które pochodzi z Miasta Tychy, pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, po wyczerpaniu możliwości znalezienia rodziny zastępczej, jest umieszczane w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Placówka zapewnia całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie ze świadczeń zdrowotnych i kształcenia. Całodobowy pobyt dziecka w placówce ma charakter przejściowy, do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej.

W Mieście Tychy funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza (Placówka Pieczy Zastępczej „Kwadrat”).

Instytucjonalna forma opieki nad dziećmi w postaci placówki opiekuńczo-wychowawczej, obok form rodzinnych jest bardzo ważna. Nie można zupełnie zrezygnować z tej formy wychowania, gdyż zdarza się, że rodzice zastępczy rezygnują z opieki nad dorastającymi wychowankami, bo nie radzą sobie z problemami pojawiającymi się na tym etapie. Poza tym jest wiele dzieci, które nie mogą zostać skierowane do rodzin zastępczych, z uwagi na różnorakie przyczyny, w tym brak zgody na pobyt w rodzinie zastępczej (starsze dzieci), stąd forma rodzinna pieczy w ich przypadku nie zda egzaminu i nie będzie najlepszą formą opieki.

Placówka Pieczy Zastępczej „Kwadrat” działa na podstawie obowiązującego prawa, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Uchwały nr XXIV/524/12 Rady Miasta Tychy z dn. 29.11.2012 r. w sprawie przyjęcia statutu i nadania nazwy placówce opiekuńczo – wychowawczej w Tychach.

Misją Placówki jest umożliwienie dzieciom wychowywania się w warunkach domowych, dbałość o ich harmonijny rozwój, zabezpieczenie potrzeb oraz przygotowanie do dorosłego, samodzielnego życia.

Najczęstsze przyczyny umieszczenia dziecka w Placówce to:

- problem alkoholowy w rodzinie,
- przemoc domowa,
- przewlekła choroba,
- nieprzestrzeganie norm prawnych i społecznych,
- konflikty rodzinne,
- bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- rozwiązanie rodziny zastępczej.

Do Placówki przyjmowane są aktualnie dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. W Placówce mogą być umieszczone młodsze dzieci, gdy w Placówce umieszczona jest matka lub ojciec dziecka lub w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

Wychowanek po uzyskaniu pełnoletności może przebywać w Placówce na dotychczasowych zasadach pod warunkiem kontynuacji nauki (maksymalnie do 25 r.ż.)

Podstawą przyjęcia dziecka do placówki jest postanowienie Sądu lub wnioski rodziców, dziecka lub opiekuna prawnego dziecka oraz skierowanie wydane przez powiat właściwy ze względu na miejsce pobytu dziecka.

Ponadto do Placówki mogą być przyjmowane dzieci w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W ramach Placówki funkcjonuje 5 mieszkań socjalizacyjnych, w których może przebywać łącznie 41 wychowanków oraz Centrum administracyjne :

Placówka Pieczy Zastępczej „Kwadrat” w Tychach realizuje zadania placówki opiekuńczo-wychowawczej, typu socjalizacyjnego. Placówka zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym opieki rodziny naturalnej oraz zaspokaja ich niezbędne potrzeby,

w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, społeczne i religijne. Ponadto umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów. Placówka podejmuje działania mające na celu powrót dziecka do rodziny, zapewnia dzieciom i młodzieży dostęp do kształcenia dostosowanego do ich wieku i możliwości rozwojowych oraz obejmuje dzieci i młodzież działaniami terapeutycznymi o ile tego wymagają wspiera dzieci w realizacji ich pasji życiowych, zainteresowań oraz planów dotyczących przyszłości.

Jednocześnie w Placówce sporządza się diagnozę psychofizyczną dla każdego dziecka, a praca z dzieckiem prowadzona jest zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę, we współpracy z asystentem rodziny, pedagogiem, psychologiem, pracownikiem socjalnym i dzieckiem. Opieka i wychowanie w Placówce polega na realizacji zintegrowanych działań diagnostycznych, wychowawczych, edukacyjnych, terapeutycznych i prawnych w pracy z dzieckiem i jego rodziną.

Liczba dzieci umieszczonych w Placówce w okresie oo 1.01.2014 do 30.06.2015r. wynosiła:

- 2014 - 63
- do 30.06.2015 r. - 60

Liczba dzieci, które opuściły Placówkę w latach w w.w, okresie wynosiła:

- 2014 – 9 dzieci w tym:

4 dzieci powróciło do domu rodzinnego

5 dzieci rozpoczęło proces usamodzielnienia

- do 30.06.2015r. – 10 dzieci w tym:

6 dzieci powróciło do domu rodzinnego

2 dzieci rozpoczęło proces usamodzielnienia

1 dziecko zostało umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej

1 dziecko zostało umieszczone w zakładzie opiekuńczo - leczniczym

W latach 2014 - 2016 Placówka poszerzyła podstawową działalność opiekuńczo – wychowawczą o specjalistyczne formy opieki tj.:

- opiekę i wsparcie dla małoletnich matek z dziećmi,
- opiekę i wychowanie dzieci ze specyficznymi potrzebami,
- wsparcie najstarszych wychowanków przygotowujących się do procesu usamodzielnienia (praca metodą społeczności korekcyjnej).

1.4 Formy kontynuowania pieczy nad pełnoletnimi wychowankami

Osoba, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej oraz osoba pełnoletnia opuszczająca

placówkę opiekuńczo – wychowawczą typu rodzinnego i socjalizacyjnego jest objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, jak również przez pomoc:

- na usamodzielnienie,
- pieniężną na kontynuowanie nauki,
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- w uzyskaniu zatrudnienia,
- na zagospodarowanie w formie rzeczowej,
- pomoc prawną i psychologiczną.

Na terenie Miasta Tychy wg stanu na 30.09.2015r. było 65 pełnoletnich wychowanków (14 z instytucjonalnej pieczy, 45 z rodzinnej pieczy oraz 6 z innych placówek) objętych comiesięczną pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki. Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 1) 3 lat – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;
- 2) 1 roku – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Do okresów pobytu w pieczy zastępczej wlicza się również:

- okresy pobytu w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz w schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, zapewniającym całodobową opiekę w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, jeżeli orzeczenie sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej nie zostało uchylone;
- okres pobytu osoby pełnoletniej w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę: w szkole; w zakładzie szkolenia nauczycieli; w uczelni; na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia; u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosi nie mniej niż 500 zł miesięcznie. Pomoc przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia. Pomoc ta przysługuje w czasie trwania, odpowiednio, roku szkolnego, roku

akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego.

W przypadku, gdy osoba usamodzielniana otrzymuje pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki. W uzasadnionych przypadkach pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona w trakcie wypłacania pomocy na kontynuowanie nauki.

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia, w wysokości nie niższej niż 1500 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności – w wysokości nie niższej niż 3 000 zł. Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej. Pomoc finansowa oraz praca socjalna z tymi wychowankami jest prowadzona jak w przypadku wychowanków rodzin zastępczych.

Pomoc pieniężna na usamodzielnienie jest przyznawana na zaspokojenie ważnej potrzeby życiowej osoby usamodzielnianej.

Obecnie, w związku z możliwością prawną w większości przypadków wychowankowie pieczy zastępczej czy to instytucjonalnej czy rodzinnej nie usamodzielniają się, gdyż mogą pozostawać w dotychczasowej formie opieki do ukończenia 25 roku życia, pod warunkiem kontynuowania nauki. Jest to dla nich korzystniejsze finansowo niż usamodzielnianie się.

II. Ewaluacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Tychy w latach 2013-2015.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako Organizator Pieczy Zastępczej w Mieście Tychy corocznie składa sprawozdanie z prowadzonej działalności w tym również z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Poniższa tabela przedstawia całościową realizację w rozbiciu na kolejne lata.

Tabela Nr 4. Realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2013-2015

Cele i zadania	2013 rok	2014 rok	2015 rok
Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej			
1. Piknik Rodzinny z okazji Dnia Dziecka oraz Dnia Rodzicielstwa Zastępczego	35 dzieci z 27 rodzin	40 dzieci z 31 rodzin	45 dzieci z 33 rodzin
2. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych oraz innych form rodzinnej pieczy zastępczej			
- szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze	11 kandydatów kwalifikacja dla 6 osób	12 kandydatów kwalifikacje dla 8 osób	16 kandydatów kwalifikacje dla 9 osób
- tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej	-	2 umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi	-
3. Wsparcie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Tychy			
- wsparcie psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla rodzin zastępczych	140 rodzin	156 rodzin	166 rodzin
- grupa wsparcia	10 rodzin	10 rodzin	12 rodzin
Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej			
- warsztaty dla usamodzielnianych wychowanków	10 wychowanków	10 wychowanków	10 wychowanków
- grupa edukacyjna dla opiekunów usamodzielnienia	10 rodzin	10 rodzin	10 rodzin
Rozwój form pomocy rodzinnej pieczy zastępczej			
- zapewnienie pomocy i wsparcia nowo zawiązanym rodzinom zastępczym - zatrudnienie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	1 umowa zlecenie	1 umowa zlecenie 1 etat	2 umowy zlecenia 1 etat

III. Cel główny i cele szczegółowe Programu.

CEL GŁÓWNY:

DALSZY ROZWÓJ SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ W MIEŚCIE TYCHY

	Cel szczegółowy	Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Realizatorzy	Źródła finansowania	Wskaźniki
1.	Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej	1. Promowanie i upowszechnianie środowisku lokalnym rozwoju rodzinnych, zastępczych form opieki	i- Audycje w telewizji, ulotki, artykuły w prasie, radiu, internecie - Indywidualne spotkania i rozmowy z osobami zainteresowanymi tworzeniem pieczy zastępczej. - Promowanie zastępczych form opieki podczas organizowanych imprez okolicznościowych – Dzień Rodzicielstwa Zastępczego	2016-2018	MOPS – Dział Pieczy Zastępczej MOPS – Dział Pieczy Zastępczej UM Tychy - Wydział Promocji Miasta	Budżet Miasta Tychy Budżet Miasta Tychy	Ilość audycji, artykułów Ilość osób zainteresowanych Ilość rodzin i dzieci biorących udział

		<p>2.Zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych oraz innych form rodzinnej pieczy zastępczej</p>	<p>-Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych,</p> <p>-Tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej – nie więcej niż 1 rodzina zastępcza zawodowa rocznie</p>	<p>na bieżąco 2016-2018</p>	<p>MOPS – Dział Pieczy Zastępczej</p> <p>MOPS – Dział Pieczy Zastępczej</p>	<p>Budżet Miasta Tychy</p> <p>Budżet Miasta Tychy</p>	<p>Liczba osób uzyskujących kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej</p>
		<p>3.Wsparcie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie miasta Tychy</p>	<p>-Zapewnienie rodzinom bezpłatnej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej,</p> <p>-Organizowanie grupy wsparcia dla osób tworzących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodzin pomocowych,</p> <p>-Organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje istniejących rodzin zastępczych</p>	<p>na bieżąco 2016-2018</p> <p>grupy dla 10-12 osób</p> <p>grupy dla ok. 10 rodzin</p>	<p>MOPS – Dział Pieczy Zastępczej</p> <p>MOPS – Dział Pieczy Zastępczej</p> <p>MOPS – Dział Pieczy Zastępczej</p>	<p>Budżet Miasta Tychy, środki zewnętrzne</p> <p>Budżet Miasta Tychy środki zewnętrzne</p> <p>Budżet Miasta Tychy środki zewnętrzne</p>	<p>liczba osób, które skorzystały z pomocy</p> <p>Liczba grup i rodzin biorących udział</p> <p>Liczba grup i rodzin biorących udział</p>

				grupy dla ok. 10 rodzin zastępczych	MOPS – Dział Pieczy Zastępczej	Budżet Miasta Tychy środki zewnętrzne	Ilość grup i rodzin biorących udział
2.	Zapewnienie przez Placówkę Pieczy Zastępczej „Kwadrat” specjalistycznych form opieki i wychowania dzieciom i młodzieży także tym ze specyficznymi potrzebami rozwojowymi.	Kontynuacja zadań określonych w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Tychach w latach 2014 – 2016 tj.: <ul style="list-style-type: none"> •w mieszkaniu dla wychowanków w wieku 16-24, •w mieszkaniu dla dzieci ze specjalistycznym potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi •w mieszkaniu dla małoletnich wychowanek w ciąży oraz matek z dziećmi 	Opracowanie i wdrożenie specjalistycznych projektów dla dzieci i młodzieży, w tym programu dla młodzieży powyżej 15-stego roku życia, mającego na celu zwiększenie ich szans na życiowe usamodzielnienie się	2016 -2018 2016-2018	Placówka Pieczy Zastępczej „Kwadrat” instytucje miejskie Placówka Pieczy Zastępczej „Kwadrat” Wydział Gospodarki Lokalowej Miejski Zarząd Budynków	Budżet Miasta Tychy Budżet Miasta Tychy	Ilość opracowanych i wdrożonych projektów Okresowa weryfikacji liczby istniejących miejsc i zestawienie jej z potrzebami Gminy

					Mieszkalny		
3.	<p>Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej</p>	<p>1. Dalsze wsparcie usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie warsztatów dla usamodzielnianych wychowanków - organizowanie grupy edukacyjnej dla opiekunów usamodzielnienia - zorganizowanie grupy wsparcia z elementami edukacji dla młodych matek w procesie usamodzielnienia 	<p>grupy dla 10-12 osób</p> <p>grupy dla 10-12 osób</p> <p>w zależności od potrzeb 2016-2018</p>	<p>MOPS – Dział Pieczy Zastępczej</p>	<p>Budżet Miasta Tychy</p> <p>Środki zewnętrzne</p>	<p>Liczba grup i osób biorących udział</p> <p>Liczba grup i osób biorących udział</p> <p>Liczba grup i osób biorących udział</p>
4.	<p>Rozwój formy pomocy rodzinnej pieczy zastępczej</p>	<p>Zapewnienie pomocy i wsparcia nowo zawiązanym rodzinom zastępczym</p>	<p>Zatrudnienie 1 osoby na stanowisko koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej dla nowopowstałych rodzin zastępczych ze stażem do 2 lat</p>	<p>2016- 2018</p>	<p>MOPS – Dział Pieczy Zastępczej</p>	<p>Budżet Miasta Tychy</p> <p>Środki zewnętrzne</p>	<p>Liczba zawartych umów</p>

ZAKOŃCZENIE:

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2016-2018 wyznacza nowe kierunki działania oraz zakłada kontynuację działań sprawdzonych i uznanych za potrzebne oraz wartościowe. Uwidacznia on również, że forma opieki zastępczej powinna respektować prawo dziecka do stabilnego środowiska wychowawczego, do utrzymania osobistych kontaktów z rodziną, w tym powrotu do rodziny naturalnej. Dziecku, które musi znaleźć się poza rodziną biologiczną należy stworzyć dogodne warunki najbardziej zbliżone do rodzinnych, niezależnie na jak długo trafia do innych form pieczy zastępczej. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach od wielu lat koncentrują się na rozwoju tej efektywnej wychowawczo i korzystnej ekonomicznie formy opieki zastępczej, ponieważ rodzinne warunki opieki niewątpliwie stanowią środowisko bardziej przyjazne dziecku niż placówki opiekuńczo - wychowawcze. Niższe są również koszty utrzymania dziecka w rodzinach zastępczych niż w instytucjonalnych formach opieki. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej opracował powyższy program tak, aby móc skutecznie i efektywnie pomagać dziecku pozostawionemu bez właściwej opieki w rodzinie naturalnej.

Przedstawiony Program Rozwoju Pieczy Zastępczej stanowi próbę wyznaczenia jak najlepszego kierunku działań w środowisku lokalnym, tak aby praca nad rozwojem i wspieraniem rodzinnej pieczy zastępczej spełniała wszystkie standardy w tym zakresie.

W naszych działaniach na rzecz rodzicielstwa zastępczego szczególny nacisk zostanie położony na:

- promowanie zastępczych form opieki rodzinnej,
- pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki poprzez tworzenie i rozwój infrastruktury rodzin zastępczych zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem oraz zapewnienie kompleksowego wsparcia w ich funkcjonowaniu.

Skuteczna praca z dziećmi kierowanymi do rodzinnej pieczy zastępczej oraz skuteczna praca z rodzinami zastępczymi mająca na celu zapewnienie dziecku solidnej opieki i wychowania w rodzinie zastępczej oraz umożliwienie mu jak najszybszego powrotu do rodziny naturalnej, wymaga zaangażowania i dużej odpowiedzialności ze strony osób otrzymujących wsparcie jak również ze strony wielu instytucji: samorządów, władz lokalnych, sądów, ośrodków pomocy społecznej działających na terenie miasta Tychy, poradnictwa rodzinnego, lokalnych organizacji pozarządowych, placówek oświatowych, placówek służby zdrowia itd. Tylko przy

pełnej współpracy w/w instytucji realizacja programu może być pełna i efektywna.

Niniejszy Program jest dokumentem otwartym i może podlegać okresowej weryfikacji i modyfikacji.

Monitorowanie Programu będzie procesem ciągłym, gdyż jest to związane z właściwym wypełnianiem zadań powiatu określonych ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Corocznie stopień i ocena efektów realizacji programu będzie dokonywana podczas sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach jako Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.